

DEK – TANAP ANKARA KÜLTÜR GEZİSİ KİTAPÇIĞI (I)

TARİHTE ANKARA

Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara, Anadolu'nun doğusu ile batısını, kuzeyi ile güneyini birbirine bağlayan anayolların kavşağında kurulmuş önemli bir kenttir.

Bugünkü Ankara kentinin kapladığı alanla, çevresindeki prehistorik yerleşmeler gözönüne alındığında, kentin çok eski çağlardan beri sürekli bir yerleşmeye sahne olduğu anlaşılmaktadır. Çubuk çayı yakınındaki Eti Yokuşu'nda Paleolitik çağa ait bu yerleşmede çeşitli eserler bulunmuştur. Ayrıca İstanbul yolu üzerindeki Ergazi'de ve Maltepe'de de bu döneme ait eserler ele geçmiştir. Kentin güney batısındaki Ahlatlıbel ile Koçumbeli'de gün ışığına çıkarılan Kalkolitik (Bakır Çağı) ve Bronz Çağına ait küçük saray kalıntıları ise Prehistorik dönemlerde, bu yerleşim yerlerinde küçük prensliklerin bulunduğunu göstermektedir. Ankara ve yakın çevresinin daha sonra Hititler tarafından ele geçirildiği ve kentte yerleştikleri bilinmektedir. Mürted ovası yakınında Bitik'te bir Hitit yerleşmesi saptanmış ve burada yapılan kazıda eski Hitit dönemine ait bir yerleşim yeri açığa çıkarılmıştır.

Ankara'nın 60 km. güney - batısındaki Haymana İlçesi yakınlarında bulunan Gavurkale'de ise Hitit İmparatorluk Dönemine ait bir kutsal alan bulunmaktadır. Yine Haymana - Oyaca yakınlarında yer alan ve Anadolu Medeniyetleri Müzesi tarafından kazısı yapılan Külhöyük önemli bir Hitit yerleşmesidir.

Kentteki ilk önemli yerleşme Frigler Döneminde olmuştur. Kazılar sonucunda, Ankara'daki bu Frig kentinin Augustus ve Roma tapınağının çevresi ile Çankırı Kapı arasındaki bölgede bulunduğu anlaşılmaktadır. Yine efsanelerde kentin Frigya Kralı Midas tarafından kurulduğu anlatılmaktadır. Frigler, kurdukları bu kente, gemi çıpası anlamına gelen "Ankyra" adını vermişlerdir. Ankara çevresinde yer alan Frig tümülüslerinde yapılan kazılarda ele geçen buluntular, Ankara'nın 750 - 500 yılları arasında önemli bir Frig yerleşmesi olduğunu göstermektedir.

Friglerin başkenti Gordion'da, yine Ankara'nın Polatlı İlçesi sınırları içerisinde yer alan Yassıhöyük Köyündedir. Burada sayıları 100'ü aşan tümülüslerden bazılarında ve şehirde yapılan kazılarda ele geçen buluntular, İ. Ö. 8. Yüzyıl ve 5. Yüzyıl arasındaki zaman dilimi içinde Ankara ve çevresinde yaşayan Frigler hakkında en önemli bilgileri vermektedir.

Frigler'den sonra Makedonya Kralı Büyük İskender'in zamanına kadar Ankyra için fazla bilgimiz yoktur. Yalnız; Pers Kralı I. Dareios döneminde (İ. Ö. 522 - 486) yapılmış olan ünlü "Kral Yolu" üzerinde bulunan kentin, bu dönemde küçük bir ticaret merkezi olduğu bilinmektedir. Büyük İskender İ. Ö. 334 - 333 kışını Gordion'da geçirmiş ve ilkbaharda Ankyra'ya gelerek sonbahara kadar Pers ordusunu burada beklemiştir.

İ. Ö. 278 - 277 yılında üç büyük kol halinde Avrupa'dan Anadolu'ya akın edip, Kızılırmak (Halys) yayı ile Ankara ve Pesinus yörelerine yerleşen Galat (Kelt) akıncılarının bir boyu olan

Tektosagların Ankyra'yı başkent yaptıkları bilinmektedir. İ. Ö. 189 yılında Romalı komutan G. Manlius Vulso, Ankyra'ya gelmiş ve Galatları yenerek kendi bölgelerinde kalmak koşulu ile Bergama Krallığının yönetimine bırakmıştır.

Bergama Krallığının İ. Ö. 133 yılından sonra vasiyet yolu ile Roma İmparatorluğuna katılması sırasında, Büyük Frigya'nın içinde kalan Galatya Pontus Krallığının kontrolüne verilmiştir; Ancak Pontus Krallığı Ankyra çevresinde etkisini gösterememiştir.

Karışıklıklarla geçen bir dönemden sonra, roma İmparatoru Augustus'un İ. Ö. 25 yılında Galatya'yı Roma egemenliği altına alması üzerine, Ankyra bu kez Roma'nın eyaleti Galatya'nın başkenti olmuştur. Bundan sonra kente Augustus'a hürmeten Sebaste (saygıdeğer) adı takılmış ve Augustus kente adını taşıyan bir tapınak inşa ettirmiştir. Roma İmparatorluğu'nun doğu sınırı ile Avrupa'daki yolların birleşme noktasında bulunan Ankyra, stratejik konumu nedeniyle Roma egemenliği altında hızlı bir gelişme göstermiş ve doğudaki savaşlar sırasında imparatorlar ile orduların dinlendikleri önemli bir askeri üs olmuştur. Kent, özellikle İ. S. 2. Yüzyılda en parlak dönemini yaşamıştır. İ. S. 3. Yüzyılda İmparator Caracalla, kalenin surlarını onarmış ve kalenin alt kısmında büyük bir hamam inşa ettirmiştir. İ. S. 4. Yüzyılın ortasında Hristiyanlığın yayılması ile Ankyra, dinsel yönden önemli bir merkez olmuştur. Kentte İ. S. 314 ve 358 yıllarında iki meclis toplantısının yapıldığı ve piskoposların önemli kararlar aldığı bilinmektedir. İ. S. 362 yılında İmparator Julien, Ankyra'da bir süre kalmış ve kent yönetiminin güçlendirilmesi için yasalar çıkarmıştır. İ. S. 395 yılında Roma İmparatorluğunun ikiye bölünmesi ile kent doğu Roma İmparatorluğunun eline geçmiştir.

Bizans egemenliği altında İ. S. 7. Yüzyıla değin çoğunlukla barış içinde yaşayan Ankyra, bu yüzyıldan başlayarak Arap akınlarına uğrarmış ve yağma edilmiştir. 1071 yılında Selçuk Sultanı Alparslan'ın Malazgirt'te Bizans ordusunu yenmesinden sonra 1073 yılında Ankyra, Selçuk hükümdarlığının yönetimi altına girmiştir. Sultan Alaeddin Keykubat'ın hüküm sürdüğü dönem (1219 - 1237) Selçuklular'ın en parlak devridir ve Ankyra, bu dönemde büyük imar faaliyetlerine sahne olmuştur.

Moğolların Anadolu'yu istilası sırasında diğer Selçuklu kentleri gibi Ankara'da sarsılmış ve Moğollara yenilen II. Gıyaseddin Keyhüsrev güçlü bir kalenin olması nedeniyle Ankara'ya sığınmıştır. Ancak; Anadolu Selçuklu devleti'nin 1243 yılından başlayarak, Moğol egemenliği altına girmeye başlaması üzerine, Selçuk hükümdarlarının etkisi kalmamış ve 1304 yılında Ankara'da Moğol egemenliği altına girmiştir. Bundan sonra kent, Moğolların denetimi altında ticaretle de uğraşan ve kendilerine Ahi Beyleri adı verilen bir çeşit eyalet valileri tarafından yönetilmiştir.

Ankyra adı İslami devirlerde Engürü ve Angora biçimlerine dönüşmüştür. Kent 1356 yılında Osmanlılar tarafından ele geçirilmiştir. Osmanlı Padişahı I. Murad 1362 - 1363 yıllarında Ankara'da hüküm sürmüştür. Timur'un Anadolu'yu istilası sırasında kent, 1402 yılında Çubuk

ovasında yapılan ve Yıldırım Beyazıd'ın Timur'a yenilmesi ile sonuçlanan Ankara Meydan Savaşına sahne olmuştur. Daha sonra Timur'un Anadolu'dan çekilmesi ve Osmanlı İmparatorluğu'nun genişlemesi, eyalet teşkilatının kurulması ile Ankara bir süre Anadolu Eyaletinin merkezi olmuştur.

Ankara 17. Yüzyılın başında bölgede başlayan Celali isyanlarına sahne olmuştur. Bu ayaklanmalar sırasında kentin bir kısmı yakılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun gerileme devrinde Ankara'da öteki kentler gibi sönük bir dönem geçirmiştir. Kent bu dönemde bölgenin önemli bir gelir kaynağı olan tiftik ve tiftikten yapılan kumaş (soft) ticareti ile önemli bir dericilik merkezi konumundadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılışı ile Kurtuluş Savaşı sırasında kent yeniden önem kazanmaya başlamış savaşın kazanılmasından sonra 13 Ekim 1923 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin başkenti olmuştur.

GEZİ GÜZERGAHI

TBMM 1. Meclis Binası

BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BİNASININ TARİHÇESİ

Günümüzde Kurtuluş Savaşı Müzesi olarak kullanılmakta olan Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi Binası, 1916 yılında Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın emriyle İttihat ve Terakki Fırkasınca cemiyet binası olarak kullanılmak üzere inşa edilmeye başlanmıştır.

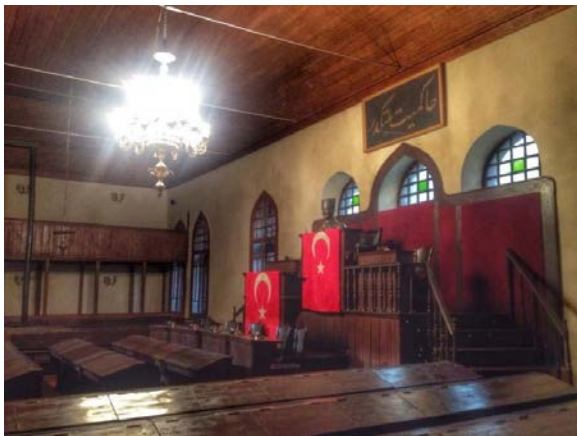
Binanın projesi Evkaf mimarı Salim Bey tarafından çizilmiş, projeyi mimar Hasip Bey yürütmüştür. İnşaat, sürmekte olan savaş ve yaşanan malzeme sıkıntısı nedeniyle yarım kalmış, mimar Hasip Bey Kurtuluş Savaşı sırasında şehit düşmüştür.

Millî Mücadele öncesinde, mütareke döneminde bir grup İngiliz ve Fransız askeri Ankara'da tren istasyonu ve Taş Han gibi binalara yerleştirilmişlerdir. Bu dönemde, henüz çatısının bir bölümü örtülmemiş olan bu bina küçük bir Fransız müfrezesi tarafından kısa bir süre kullanılmıştır. Fransız müfrezesi, 27 Aralık 1919'da Mustafa Kemal Paşa'nın Ankara'ya gelmesi üzerine binayı boşaltarak kenti terk etmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 Nisan 1920 tarihinde açılmasına karar verildiğinde, Ankara'da Meclisin toplanabilmesi için gerekli büyüklükte ve donanımda bir bina bulunmadığı görülmüştür. Bu şartlar altında, inşaatı yarım kalan İttihat ve Terakki Fırkası cemiyet binasının Meclis Binası olarak kullanılmasına karar verilmiş ve binanın tamamlanması görevi (sonradan 1. Dönem Bursa Mebusu olan) Necati Bey'e verilmiştir.

Ankara taşı olarak bilinen pembe-mor renkli yerel andezit taşıyla inşa edilen ve "Birinci Millî Mimarlık Dönemi Üslûbu"nun Ankara'daki ilk örneklerinden olan bina, Ankaralıların evlerinden ve Ulucanlar'daki Numune Mektebinden (şimdiki Cumhuriyet İlköğretim Okulu) getirilen kiremitlerle, halkın büyük özverisi ile tamamlanmıştır.

23 Nisan 1920 ile 15 Ekim 1924 tarihleri arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak kullanılan bina, daha sonra Cumhuriyet Halk Fırkası Genel Merkezi olarak kullanılmış ve aynı dönemde kısa bir süreliğine Hukuk Mektebine de ev sahipliği yapmıştır.

1952 yılında Maarif Vekâletine (Millî Eğitim Bakanlığı) devredilmiş, 1957 yılında Bakanlık Komisyonunca alınan kararla müzeye dönüştürülmek üzere çalışmalara başlanmıştır. Bina 23 Nisan 1961 tarihinde "Büyük Millet Meclisi Müzesi" adıyla ziyarete açılmıştır.

CARACALLA HAMAMI (M.S 212-217)

Roma Hamamı, Ulus Meydanı'ndan Yıldırım Beyazıt Meydanı'na uzanan Çankırı Caddesi üzerinde, Ulus'tan itibaren yaklaşık 400 metre uzaklıkta, yolun batısında, caddeden 2,5 metre kadar yükseklikteki bir plato üzerinde bulunmaktadır.

Hamamın bulunduğu bu yüksek alanın bir höyük olduğu bilinmektedir. Burada Prof. Dr. Remzi Oğuz Arık tarafından 1937 yılında kazılar yapılmış olup, höyüğün Frig ve Roma Devri katları ortaya çıkarılmıştır. Höyükte yapılan kazılar 1938-1939 yıllarında Müzeler Müdürü Hamit Z. Koşay'ın nezaretinde sürdürülmüştür. Bu kazılar sonucunda ortaya çıkan Hamam Binası, 1939-1943 yıllarında yapılan kazılarla da bütünüyle ortaya çıkarılmıştır. Bu dönemdeki kazıları Türk Tarih Kurumu'nun destekleriyle, yine Hamit Z. Koşay'ın bilimsel başkanlığında Arkeolog Necati Dolunay yönetmiştir. Kazının mimari buluntularını Arkeolog Mahmut Akok değerlendirmiş ve daha sonra rekonstrüksiyon planlarını çizerek kısmen de restorasyon çalışmalarını başlatmıştır.

Bugün Roma Hamamı olarak adlandırılan bu ören yerinin bir höyük olduğu, aşağıdan yukarıya doğru Frig, Roma, kısmen de Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde yerleşim gördüğü anlaşılmıştır.

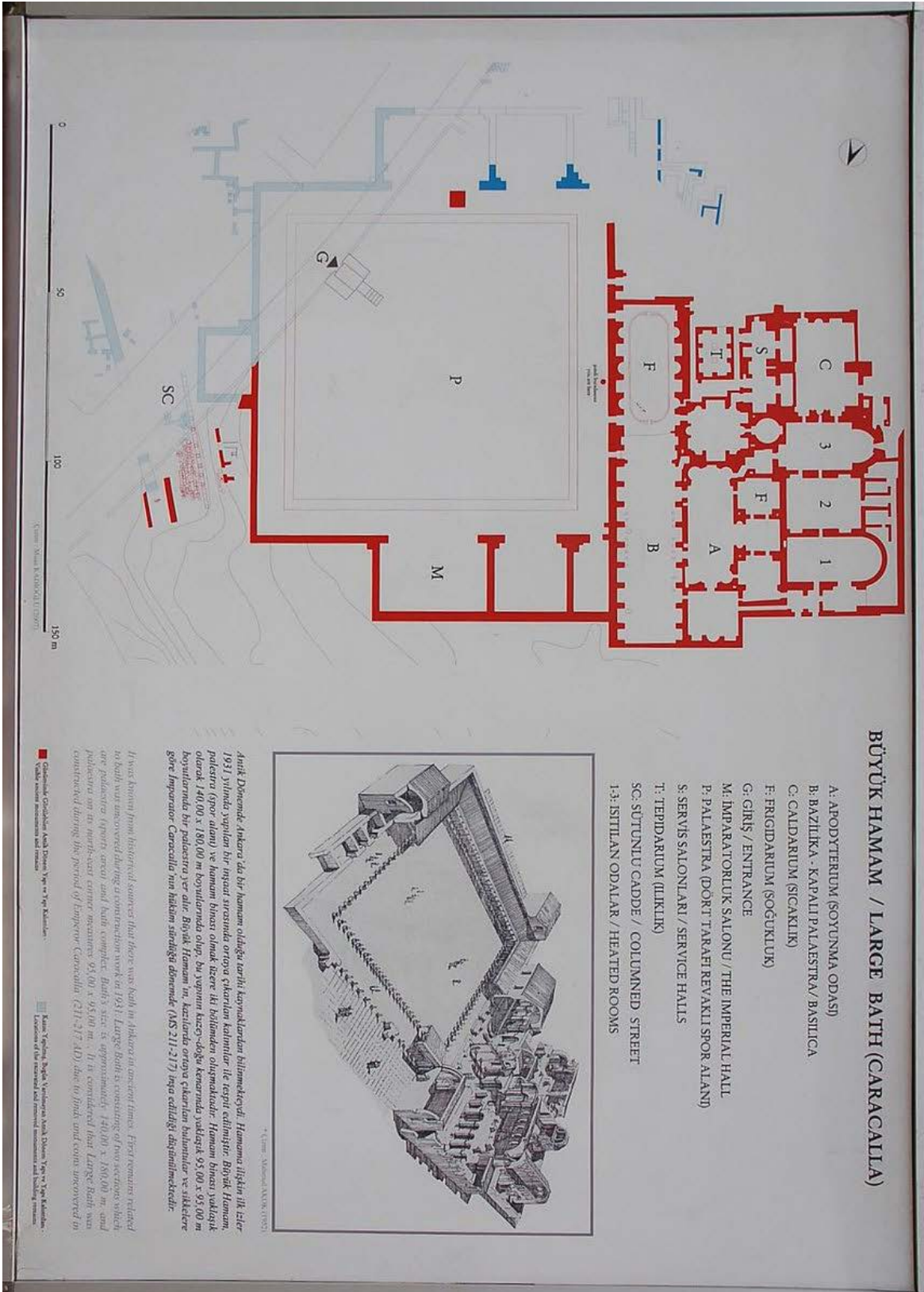
Eskilerin Çankırıkapı dedikleri bu ören yerinde, bugün görebildiğimiz Roma Çağı binaları arasında iki ayrı tesis ile karşılaşmaktayız.

- 1- Antik Ankyra şehrinin sütunlu yolundan bir kısım,
- 2- Roma Çağı Hamamı ve Palaestra' sına ait binalar. Bunların etrafında da yine Roma Devri'nden başka yapıların temel izlerine rastlanmıştır.

SÜTUNLU YOL : Hamam binasının ve Palaestra' nın kısmen doğusunda yer alan bu sütunlu yolun, antik Ankyra şehrinin kutsal alanı olan Augustus Tapınağı' nın bulunduğu yere kadar uzandığı bilinmektedir. Çünkü; yeni Ankara şehrinin gelişmesine rastlayan Cumhuriyet'in ilk yıllarında bugünkü Çankırı Caddesi yapılırken bu sütunlu cadde ortaya çıkmış ve yolun altında kalmıştır. M.S 2-3. yüzyıllarda yapılmış olduğu, tahmin edilen sütunlu yolun sütunları boz renkte damarlı mermerden olup, Korint tipte başlıkları bulunmaktaydı.

HAMAM BİNASI : Tektosag Galatları'nın şehri olan antik Ankyra, Roma devrinde de Galatia'nın başkenti olması ve doğudan-batıya geçen yolların birleştiği bir noktada olması nedeniyle bu dönemde çok gelişmiştir. 1937-1944 yıllarında yapılan kazılarla ortaya çıkartılan bu muhteşem anıt, biri Palaestra, öteki kapalı hamam kısımları olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.

Burada yapılan kazılarda bulunmuş sikkelere dayanılarak hamam; kazı başkanı tarafından Caracalla (M.S 212-217) devrine tarihlenmiştir. Hafirin bu önerisi hamam yapımının sorumlusu ve kentin ileri gelen kişilerinden olan Tiberius Julius Justus Julianus'un birkaç yazıtında da doğrulanmaktadır. Kazı sırasında bulunan diğer sikkelerden anlaşıldığına göre, hamam yaklaşık beşyüz yıllık bir süre içinde devamlı kullanılmış ve zaman zaman onarılmıştır.

VALİLİK BİNASI ÖNÜ JULIEN SUTUNU-BELKIS ANITI

Sütün 362 yılında Roma İmparatoru Julian'ın Ankara'ya ziyareti onuruna karşılık dikilmiştir. 15 metre yüksekliktedir ve kendine özgü bir mimari yapıdır. Gövdesinde birçok yivli halka şekilli beyaz taşlar üst üste konulmuş, fakat tek parça gibi görünmektedir. Hiçbir yazıtı yoktur. Başlığı yapraklarla süslü, kaidesi ve gövdesi ise çok sadedir. Halk arasında Belkıs Minaresi adı ile de anılır. Evvelen Taşhan'ın yanında olup, 1934 yılında, Valilik Binası önündeki bugünkü yerine nakledilmiştir. Yapı Korint sütun başlığı modeline sahiptir. Sütün 2001 yılında Ankara Valiliği tarafından restore edilmiştir.

AUGUSTUS TAPINAĞI

Augustus Tapınağı, Ulus'ta Hacıbayram Camii'nin bitişiğinde yer almaktadır. Roma Döneminin önemli yapıtlarından biri olan tapınak, son Galat Hükümdarı Amintos'un oğlu Kral Pylamenes tarafından Augustus'a bağımlılık nişanesi ve Galatya Eyaletinin Roma'ya katılmasını kutlamak amacıyla M.Ö. 25 yılından sonra yapılmış olmalıdır. Roma Döneminde Ankara, Augustus Tapınağı'nın bulunduğu kutsal tepenin etrafında kurulmuştur. Tapınakta bulunan mimari öğeler erken Augustus Dönemini (M.Ö.27-M.S.14) işaret etmektedir. Frig Döneminde Tapınağın bulunduğu tepede bereket tanrıçası Kybele ile Ay tanrısı Men'e tapınıldığını, Roma Dönemi sikkelerindeki tasvirlerden ve yazıtlardan anlamaktayız. Ayrıca kolonadın kuzey-batı antası üzerindeki yazıttan ise tapınağın Augustus ve Tanrıça Roma'ya adandığını biliyoruz.

Tapınağı kiliseye dönüştüren Hristiyanlar cellanın güney duvarına üç pencere eklemişler ve cella ile opisthodomos arasındaki duvarı yıkarak naos'un gerisine de bir krypta yapmışlardır. 15.yüzyıl başlarında Türklerin Ankara'yı almasıyla tapınağın kuzey-batı köşesine Hacıbayram Camii eklenmiştir. Cellanın kuzey-batı duvarının bir bölümü 1834'de yıkılmış olmakla beraber tapınak bu gün iyi korunmuş durumdadır.M.Ö.8.yüzyıldan günümüze değin tüm kutsal yapıların üst üste

ve yan yana bulunmasını bir eski Anadolu geleneği ve Anadolu insanının hoşgörüsü olarak yorumlanabilir.

Mimari

Tapınak, basamaklarla çıkılan 36x54,82 m. ölçülerinde bir podyum üzerine oturmaktadır. Cellaya giriş yüksek bir kapı ile sağlanmaktadır. Naos 12,8x28,21 m'lik bir alanı kaplamaktadır. Pronaos'unda 4, opisthodomos'unda 2 korint tarzında sütun yer almaktadır. M.S. 2.yüzyılda ion düzeninde kısa kenarına 8, uzun kenarına 15 sütun eklenerek peripteral ve pseudodipteros bir plan oluşturulmuştur. Plan olarak benzemesi nedeniyle Hadrian Dönemi'nde yapılmış Aezanoi Zeus Tapınağına (Kütahya-Çavdarhisar) öncülük ettiğini söyleyebiliriz. Ayrıca tapınak yerli Anadolu geleneğini sürdüren Efes, Sardes, Menderes Magnesiası ve son yıllarda Pessinus'da ortaya çıkarılan tapınak gibi batıya dönüktür.

İmparator Augustus ölümünden önce Vesta rahibelerine dört adet belge teslim eder. Bunlardan birisi vasiyetnamesi, ikincisi cenaze töreni hakkındaki emirleri, üçüncüsü imparatorluğun parasal ve askeri durumunu belirtmekte, dördüncüsü ise yaşadığı sürece yaptığı işleri anlatmakta idi. Bunlardan ancak dördüncüsü "index rerum gestarum" tapınağın duvarında iki dilde, Latince ve Helence yazılmış olarak günümüze kadar gelmiştir. Roma'da İmparatorun mezarının önünde yer orijinal Latince metin kaybolduğu için tapınağın önemi daha da artmıştır. Pisidia bölgesindeki Antiochia'da (Yalvaç) yapılan kazılarda "Res Gestae Divi Augusti'nin (tanrılaştırılmış Augustus'un işleri) adını taşıyan kitabenin kopyasına ait parçalar ele geçmiştir. Bu da, şimdi Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde bulunan tapınağa ait olan yazıtların eksik bölümlerinin tamamlanmasına yardımcı olmuştur. Latince ve Yunanca olan bu yazıt tapınağın Hacıbayram Camii'ne yakın olan duvarın üstünde tanrılaştırılmış Augustus'un icraatı sözcükleri ile başlar ve duvarın büyük bir bölümünü kaplar.

Yazıt (Res Gestae Divi Augusti'nin (tanrılaştırılmış Augustus'un işleri)

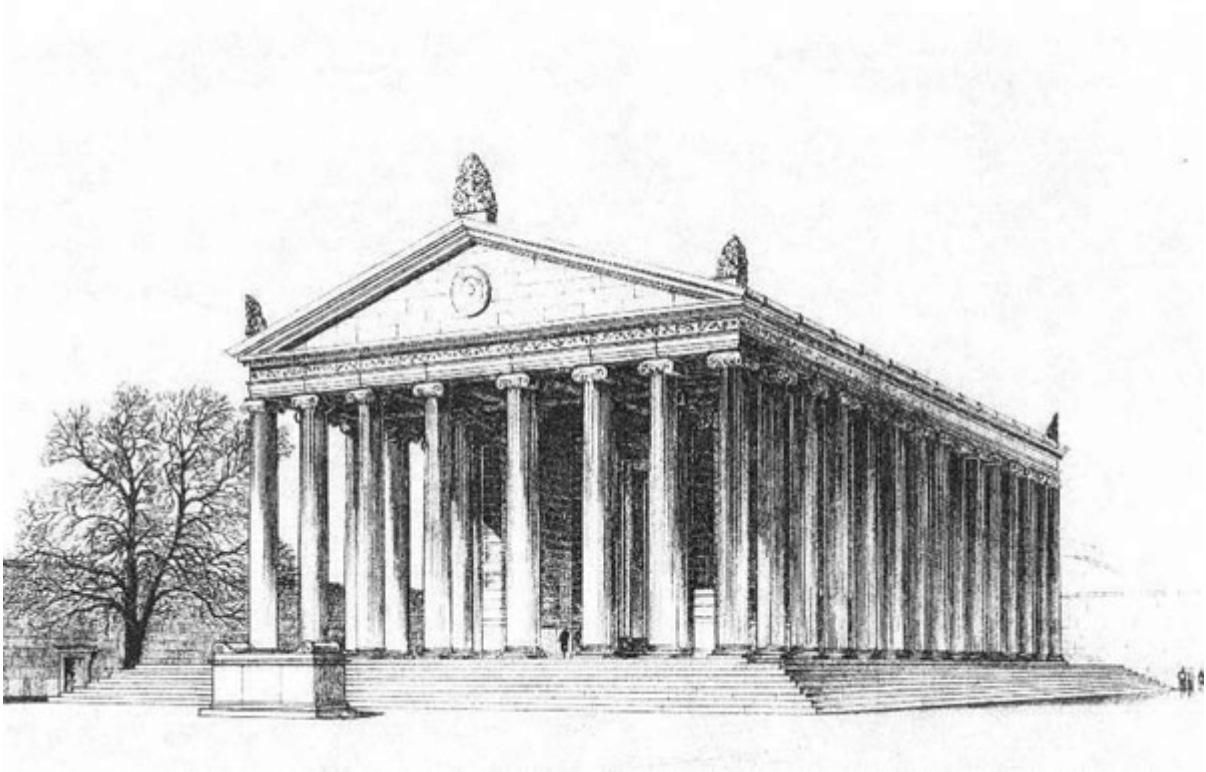
Ankara Anıtı'nda hem Latince hem de Grekçe kazılı olan "Res gestae" belgesinin metninde önce bir kısa giriş kısmı; sonra 35 ana paragraf ve en son olarak Augustus'ün ölümünden sonra hazırlanmış bir ekden oluşmaktadır. 35 tane ana paragrafın genellikle dört bölüme ayrılmış olduğu kabul edilmektedir ama bu paragrafları değişik bölümlere ayıran tarihçiler de bulunmaktadır.

- Birinci Bölüm (1.- 14. paragraf): Bu bölümde Augustus'un politik kariyerinden; ona verilen ve hayatta iken adına ihdas edilmiş olan özel şeref unvanları, payeler ve şerefsel görevler sıralanmaktadır.
- İkinci Bölüm (15.- 24. paragraf): Bu bölümde, Romalı halka Augustus tarafından dağıtılan paralar, onlar için tertip edilen sirk gösterileri ve alaylar ile halk için inşa edilen anıtlardan söz edilmektedir.

- Üçüncü Bölüm (25.- 33. paragraf): Bu bölümde, Augustus'un gösterdiği büyük askeri başarılar ve diplomatik faaliyetlerle imparatorluğa sağladığı kazançlardan bahsedilmektedir.
- Dördüncü Bölüm (34.- 35. paragraf): Bu bölümde, Augustus adının ve "Ülkenin Babası" unvanlarının aslının ne olduğunu açıklayan belgesel delillere yer verilmektedir.
- Ek: Daha önceki metinlerde kullanılan uslub birinci şahıs gözüyle hitap şekilde olmasına karşılık bu ekte üçüncü şahıs görüşüyle yazılma uslubu kullanılmaktadır. Bu nedenle bu metnin Augustus tarafından şahsen hazırlanmadığı kabul edilmektedir. Bu ek önce belgede bildirilen metinlerin tümünün bir özetini vermektedir. Sonra Augustus'un Roma devleti içinde gayet müstesna pozisyonundan bahsetmektedir. Son olarak da Augustus'un kendi şahsi mali fonlarını kullanarak yeniden yaptırdığı veya restore ettirdiği anıtların isimlerinin listesi verilmektedir. Bu anıtlar için Augustus'un kullandığı kendi mali fonların 600 milyon gümüş denarii olduğu yazılmaktadır. Bu meblağların günümüzdeki para birimlerine çevirilmesi hemen hemen imkansız olmaktadır. Ama bir kıyas sağlanması için, Augustus'un imparatorluk döneminde Roma devletinin yaptığı yıllık kamu harcamalarının 200-300 bin gümüş denarii olduğu hesaplanmıştır.

HACI BAYRAM-İ VELİ CAMİİ

Asıl adı Numan-bin Koyunluca Ahmed olan Hacı Bayram Veli 1352 (753 H.) yılında Ankara'nın Solfasol Köyü'nde doğmuştur.

Büyük tarikat adamlarından Kayserili Şeyh Hamideddin Aksarayi'nin davetine uyarak tarikata girmiştir. Mürşidi ile birlikte Şam ve Hicaz'a giderek üç yıl orada kalmıştır. Ankara'ya döndükten sonra tarikatını kuran Hacı Bayram Veli'nin etrafında binlerce mürid toplanmıştır. Hacı Bayram Veli 1429 (833 H.) tarihinde vefat etmiştir. İki ilahisi ve birkaç gazeli bilinmektedir.

Bayrami tarikatının kurucusu, mutasavvıf bir şairdi. Ankara ve Bursa'da tahsilini tamamladıktan sonra, Ankara'da Meklike Hatun adlı bir hayırseverin yaptırdığı Karamedrese'de tedrisata başlamıştır.

Hacı Bayram-ı Veli, 14. ve 15. yüzyıllarda Anadolu'da yetişti. Eserlerini Türkçe olarak yazarak Türkçe kullanımını Anadolu'da önemli şekilde etkiledi.

Sultan Murad Han verdiği ünlü bir fermanla, Hacı Bayram-ı Veli'nin talebelerinin, yalnız ilim ile meşgul olmaları için, onların vergi ve askerlikten muaf tutulduğu bildirmiştir.

Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u feth edeceğini II. Mehmed'in babası II. Murad'a bildirdiği rivayet olunur.

Caminin ilk yapılış tarihi 831 H. (1427/28) olan cami bugünkü haliyle 17. ve 18. asır camilerinin karakterlerini taşır.

Cami uzunlamasına dikdörtgen bir plana sahiptir. Kuzeyde ve batıdaki son cemaat yeri sonradan ilave edilmiştir.

Türbenin güneydoğu duvarında kare planlı taş kaideli, silindirik tuğla gövdeli ve iki şerefeli minare bulunmaktadır.

Caminin son cemaat yerinin güneye bakan çıkıntı duvarında sülüsle yazılmış kelime-i tevhid mevcuttur.

Tek sahnalı iç mekân ahşap tavan ile örtülüdür. Tavanın ortasındaki altıgen biçimli büyük rozet altı sıra çiçekli bordürle çevrelenmiştir. Aynı rozet daha küçük ölçüde kadınlar mahfilinin batısındaki ek mekân tavanının ortasındaki dikdörtgen panoda da yer alır.

Caminin iç mekân tavanındaki pervazlarda çiçek desenleri yer almaktadır. Kadınlar mahfilinde de aynı tip pervazlar kullanılmıştır.

<https://www.biyografya.com/biyografi/8790>

